

NOVA PRAVA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefoni št. 77. — Naročnina 2 din. na mesec. — Posamezna številka stane 50 par. — serati po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poštnina plačana v gotovini.

Pozdravljeni!

Letošnji strankin zbor, ki se bo vršil 25. in 26. t. m. v Ljubljani pomeni v razvoju naše stranke velik korak naprej. Medtem ko je zboroval na strankinih zborih dosedaj le slovenski del troedinega jugoslovanskega naroda, bodo letos zastopani tudi Srbi in Hrvati.

Svoj prihod so nam naznanili tudi bratje Čehi.

Umevno je, da pred vsem pozdravljamo naše brate Čeha kot nositelje narodno-socialistične ideje. Pri njih se je rodila ideja narodnega socializma kot reakcija na različne zmote, ki jih vsebuje takozvani oficijelni internacionalni socializem. Nevenljiva zasluga bratov Čehov za socialno gibanje bo ostala na veke v tem, da so prvi uspešno stopili na krov z narodnostjo, to je s činiteljem, ki je za razvoj socializma eminentnega pomena. Radi tega so nam bratje Čehi tako mili, ne samo kot bratje ene slovanske matere, temveč tudi kot pravi poznavalci socialistične ideje, ki edina vsebuje pravo bratstvo.

Dobrodošli nam v naši sredi, Vaše prijateljstvo je nam v ponos, v Vaši bližini se čutimo srečne in močne! —

Prišli bodo bratje Hrvati in Srbi. Iskreno jih pozdravljamo kot brate in bodoče sobojevnike za pravico in resnico! Polagoma je prodrta ideja narodnega socializma proti jugu, po malem si ustvarja svoje postojanke in najboljše med brati Srbi in Hrvati jo sprejemajo ter ji nudijo varno zavetišče. Kakor vse, se nahajamo tudi mi v polnem razvoju in to v najširšem pomenu. Toda ne bo več preteklo mnogo časa, da se vseobči razvoj strne v formirane oblike in da vsemu gibanju enoten pravec. Vsi oni, ki so se nam do danes odzvali, nam pričajo, da stremi narodno-socialistična ideja v Jugoslaviji k izrazitemu spoznanju edino pravega socialnega gibanja.

Le v narodno-socialističnem taboru more biti bodočnost jugoslovanskega delovnega ljudstva in s tem — jugoslovanskega ljudstva sploh. Pozdravljeni, bratje, ki hočete udeležiti srečo jugoslovanskega naroda!

SSDU ali Smrtna slujnja demokratskih ujed.

Že od nekaj so se prištevali liberalci, sedanji demokrati ali kratko JDS k takozvanim boljšim slojem. V njihovih vrstah so stali zastopniki inteligence, kakor so to vedno sami povdarjali, namreč uradništvo in trgovski krogi. No, uradništvo in sploh javni nameščenci so se »preorientirali«, ko so uvideli, kako jim je naklonjena stranka, katere zvesti pristaši so bili ves čas. Še pri zadnjih volitvah so bili državni nastavljenici tako zaslepljeni, da so spravili demokrata prof. Reisnerja kot »svojega« zastopnika v parlament.

In kako plačilo so za to prejeli? Demokrasko - radikalna stranka je vso takozvano inteligenco pahnila med proletarijat, kamor tudi spada. Ji je pač premalo inteligentna! Ne maramo tu ničesar predbacivati poslancu Reisnerju, ki se je neki precej trudil za javne nameščence, a je naletel na hud

odpor v lastni stranki. Povdariti hočemo le to, da zadnjič demokrati ne bi bili dobili nikdar toliko glasov, če ne bi bili z Reisnerjevo kandidaturo premanjšali državnih nastavljenecov. Sedaj so se ti, hvala bogu že izpametovali. Njim sledi polagoma trgovci, oni poštenti trgovci in obrtniki, ki niso verižniki, tako da bo tvorila stranko pri prihodnjih volitvah le peščica ljudi — ali to bo sama elita. — — —

Toda pri volitvi odločuje število kroglic. — Ta nesrečna okolnost jih je privedla na gorostasno idejo. Oni, najhujši zatratelji in nasprotniki proletarijata, to je delavca, oni, ki zagovarjajo pri vsaki priliki kapitalizem, oni, lažidemokrati, ki vladajo v smislu kapitalizma proti proletarijatu, ti ljudje so nastavili z ustanovitvijo Samostojne strokovne delavske unije, kratko SSDU, limanice, na katere hočejo naložiti nekaj kalinov, ki jim bodo dali svoje kroglice. Kdor je tako kratkoviden, da jim nasede, za tem se pač ne

bomo jokali! — JDS zastopnica delavstva! — — — Gospodje, ne smešite se vendar! — — —

Prepričani smo, tovariši, da vam je že prišel v roke »Delavski list«, čegar i. številka je izšla 3. marca in bo izhajal vsak prvi in tretji petek v mesecu. To je glasilo JDSarske SSDU.

V 1. številki govori nekaj o svojem programu. To je naravnost naš program, ki ga zasledujemo že tri leta. Človek bi se vprašal, kako je to mogoče, da se ne združijo ljudje, ki so istega mišljenja. Na to uganko je odgovor kaj lahek. Vse kar piše »Delavski list«, je najprezrednejša demagogija. Vse je pisano le zato in tako, da bi se dali s farizejskimi besedami zapeljati delavci, ubogi trpin in jim izvlekli globoko zavoženi voziček iz blata. In če že ne bi mogli doseči s tem zase neposredne koristi, upajo ti prijatelji delavstva vsaj na to, da bodo razbili ali vsaj omajali delavske organizacije in potem ribarili v kalnem.

Čujte, kaj piše ta najnovejši prijatelj delavstva v članku o draginji: »Zatrjuje se vedno, da je Jugoslavija bogata država. Kaj nam pa koristi vse bogastvo, če je v rokah malega števila spekulantov in verižnikov na debelo. Izvažajo se najpotrebnejša živila iz države kar tje v en dan, dočim doma vsega primanjkuje. Vrhutega pa moramo živila še mnogo dražje plačevati, nego se plačujejo iz naše države izvožena živila v tujini. Ravno brezglavi izvoz, od katerega imajo samo izvozniki korist, pa tira cene pri nas doma do vrtočlave višine« itd. —

Sedaj se pa vprašajmo: je li to res, kar pišejo demokrati v »Delavskem listu«? Da, gola resnica! — Samo nekaj malega zamolče, namreč kdo je kriv, da se izvažajo in da so nastale vse posledice tega »brezglavega« izvoza. Da, kdo je kriv da stradajo v agrarni državi lastni državljani suhega kruha, da celo umirajo lakote?

V 2. številki svojega farizejskega lista odgovarjajo v uvodniku »Izvoz pšenice — uvoz pšenice«, da so vsega krivi izvozniki, agrarci in pa tudi »ubogi« kmet.

Torej sedaj smo si na jasnem! V kateri stranki moramo iskati izvoznike, ki so največ krivi? V JDS? Bog obvaruj! Izvozniki so vsi nadstrankarski! — Čegavi so agrarci? Hm, mešana roba. Gotovo je le, da niso pripadniki niti JSDS niti NSS. —

da je mir skoro več uničil, kot je ugonobila vojna sama na sebi.

Mir, ki so ga naložili Nemčiji, je bil brezmišeln. Ta mir mora Nemčijo gospodarsko uničiti, kar bo v neizmerno škodo svetovnemu gospodarstvu. To je odkrito in razločno zatrjevalo več oseb, ki so res mogle o tem soditi. Toda zmage pijani politiki niso hoteli v tem ničesar slišati, ker se niso upali prevzeti odgovornosti, da so bili prisiljeni to verjeti. Korak za korakom pa je pokazala izkušnja z neizprosnim trdoti popolnoma razdirajočo vsebino mirovnih pogojev in mirovne politike. Kdor zahteva kot dokaz številke, naj si ogleda, kaj poročajo devizni kurzi in statistika brezdelnosti z ozirom na razkrajajoče se svetovno gospodarstvo. Toda te izkušnje so bile drage. Stale so nas nekaj let najgroznejše depresije, ki si jo moremo misliti, in še ne ve nihče, kedaj je bo konec. Ni še minulo leto, odkar je diktiral London Nemčiji ultimatum glede vojne odškodnine. Bilo je 10. maja 1921. Že 13. januarja t. l. se je izkazalo, da je nemogoče izpolniti zahtevo ter se je odločilo začasno, da naj plačuje Nemčija vsakih 10 dni po 31 milijonov zlatih mark. Komaj sta potekla dva meseca, se sesede tudi ta načrt.

In »ubogi« kmet? Ta bo zvečine SLS, ostanek SKS oziroma JDS. — Pa ne mislite, dragi tovariši, da smo hoteli na ta način ugotoviti krivca. Hoteli smo vam le pokazati — na podlagi ugotovitve krivcev draginje od strani novega demokratskega lista — katerim strankam delavec sploh ne more in ne sme pripadati.

Pravega krivca pa vam pokažem v demokrasko - radikalni vladi, ki je vkljub svarilom, prošnjam, grožnjam, dobrim nasvetom — podpirala izvoz ter spravila s tem cene na »vrtočlavo« višino.

Možje iste stranke, ki ima v rokah vlado in ki tepta delavstvo z nogami, tisti možje, ki so pomagali izvažati živila, ki so ubili poštenega trgovca s tem, da so predali vso trgovino svojim čifutskim bankam, katere sedaj podpirajo gmotno vso JDSarijo, ti ljudje so ustanovili »samostojno strokovno delavsko unijo«. Kakšna ironija!

Torej v tak tabor vas vabijo, tovariši, in vam obetajo, da bodo bankirji in velekapitalisti pomagali delavstvu!

»Delavski list« izdaja JDS samo zato, da bi vas zmedla in razdružila.

»Delavski list« je metulj, pisan, zapeljiv, ki vas skuša zamamiti za seboj. Pleše vam pred očmi, da bi se vam zvrtilo v glavi, da bi strmoglavili v pogubo. Ne dajte se zapeljati, proč z njim! Dajte mu malo — dima!

Kako dolgo bo neki prhutal ta metuljček med našim zavednim delavstvom? Tje do volitev. Potem se bo pa pretvoril v grdo JDSarsko gosenco, iz katere je nastal. —

Da se pa ne bo treba večkrat povračati k eni in isti zadevi vam povem še tole: »Delavski list« bo hitel na vsa usta zatrjevati, da je glasilo samostojne strokovne delavske unije; dokaz temu je ta, da piše v prilogi proletarijatu, torej proti vladnim strankam. Zadostovalo vam bo, če vam zagotovimo, da ima »Delavski list« svoje uredništvo in upravništvo v Narodnem domu v Ljubljani in sicer v prostorih načelstva JDS ter ima prav ozki stik z načelstvom JDS. Za odgovorn. urednika so postavili znanega političnega poturico vseh političnih strank, ki so kedaj obstojale — Franjo Zupanca.

Sedaj pa presodite sami, če ni to ostudna demagogija, če demokrati udrihajo pod krinko neke delavske unije sami po sebi, samo da bi delav-

Nemčija kratkoma ne more več plačevati. Najlepše je še to, da v resnici Nemčija sama iz sebe tudi dosedanjih odplačil ni zmogla. Plačevala je edino vsled tega, ker se ji je v tujih državah še vedno posrečilo najti lahkoverne ljudi, ki so kupovali nemško valuto.

Ker pa vendar vsak razsoden človek ve, da bi nadaljevanje na tej podlagi sigurno dovedlo do še večjega poslabšanja marke (poslabšanja, ki bi spravilo marko ob vsako veljavo), se more tako postopanje smatrati le kot nezasišana goljufija, s katero se je prevarilo množico ljudi, ki so sami sebe uničili, da so plačali nemško odškodnino. Važno je, da ves svet jasno spozna prave posledice, ki nastanejo vsled prodaje nemške marke, kar so izsilile odškodninske zahteve. Vsak pošten človek se mora zavedati odgovornosti, da je treba čimprej tem gorostasnim goljufijam napraviti konec. Če se te goljufije onemogočijo, se bo izkazalo, da Nemčija ne more plačati. V tej zadevi je postalo menda to naziranje že splošno.

Konec prihi.

Genova.

10. aprila t. l. se bo sestala konferenca v Genovi, na kateri se bo pretresalo, kako naj se obnovi uničeno evropsko gospodarstvo. Na konferenco so povabile vse države. In države se pripravljajo. Da ententa ne bi zopet delala, kar bi se ji zljubilo, se združujejo male države za enoten nastop. Tako bodo nastopile na tej konferenci Jugoslavija, Češka, Poljska in Rumunija skupno. Pripravljajo pa se tudi manjše države, ki so bile med vojno nevtralne, za enoten nastop. 28. t. m. bodo zborovale te države v Stockholmu.

Kako nameravajo nastopiti te države v Genovi, je razvidno iz članka prof. dr. Gustava Cassela v Stockholmu, ki so ga priobčili vsi glavni svetovni listi.

Dr. Cassel je v Evropi kot prva avtoriteta priznani švedski nacionalni ekonom. Njegov memorandum na »Brüsselski konferenci« je citiral pogosto Lloyd George. Vrednost članka obstoji v tem, da se v njem zrcali mnenje nevtralne osebe in pa v tem, da je dr. Cassel član švedske delegacije, ki pojde v Genovo. Švedska vlada je sklicala zastopnike drugih nevtralnih držav na predkonferenco.

Profesor dr. Gustav Cassel piše:

Gospodarski in socialni razkroj ter uničenje Evrope gre z gigantskimi koraki in s strahovito točnostjo svojo pot. Posamezne svetle točke, posamezni znaki zboljšanja, ki se tu in tam pojavijo, nimajo tako dolgo nikake vrednosti, dokler se v globini nadaljuje razkroj v vedno večjem obsegu. Svet vidi bore malo o tem razdoru. Svet enostavno ne mara ničesar opaziti, ker ne mara prevzeti odgovornosti za usodepolni razvoj vseh pojavov. Svojo lastno odgovornost skuša vsakdo prevaliti na koga drugega.

Učeni statistiki iščejo v svojih kurvah možnost izpremembe v konjunkturi, približno tako, kot da bi bilo mogoče na podlagi mehaničnih zakonov ugotoviti posledice razpoloženja, v katerem so se ljudje odločili svoje lastne eksistenčne pogoje ugonobiti. Ako govore mogotci o odgovornosti, žele vedno, da se ugotovi odgovornost za vojno, še predno je zgodovina razsodila o tem, kdo je bil kriv. Toda kedaj se bo ugotovilo, kdo je zakrivil mir? In vendar je to neprimerno važnejše vprašanje, kajti deloma je ta krivda in odgovornost še sedaj aktualna, ker se vendar nadaljuje politika pariškega miru in deloma se bolj in bolj kaže,

stvo zapeljali pri volitvah k svoji skrinjici. Ves čas vas niso poznali, sedaj so pa naenkrat vaši najboljši prijatelji!

Kdor se meša med otrobe, ga požro svinje, pravi pregovor. Zatorej proč od demokratskega korita! Sklenem pa z besedami demagoškega »Delavskega lista«:

Boj reakciji, boj draginji in njenim povzročiteljem! V boj za pravo in resnično demokracijo ter za dobrobit delavskega razreda!

Politične vesti.

Pribičević — Protić. Kakor poročajo beograjski listi, Pribičević še ni vložil tožbe proti Protiću. Torej se je Pribičević enostavno zlagal, ko je trdil, da je to storil. V petek pa je imel radikalni klub v Beogradu sejo, na kateri je sklenil, da radikalni ministri ne morejo ostati v vladi s Pribičevićem, dokler ta ne gre pred sodišče in dokler se pred sodiščem ne reši obtožbe in sumničenja, da je on intelektualni povzročitelj umora ministra Draškovića. — Sedaj je prišla ponovna vest, da je Pribičević že vložil tožbo. Bomo videli če je res.

Politični položaj. Med demokrati in radikali je prišlo navidezno do sporazuma. V resnici pa to ni ničesar drugega, kakor na tihem poostren boj radikalov proti demokratom. Radikali ne smatrajo sedanega časa ugodnim, da izzovejo vladno krizo in popoln razdor z demokrati. Prvič hoče ostati Pašić tako dolgo na krmilu, da bode končana kraljeva poroka. Pašić hoče na vsak način biti o priliki kraljeve poroke ministrski predsednik. Drugič pa bi radikali radi, da se čimprej naredi novi volilni zakon, za kar rabijo za enkrat tudi demokrate. Radi tega so popustili radikali demokratom pri zakonu o plačilih v inozemstvu, za protiuslugo pa so zahtevali, da naj pride volilni zakon čimprej na vrsto. Ko bo volilni zakon pod streho in kralj poročen, bo prišlo med radikali in demokrati čisto gotovo do popolnega razdora in do novih volitev. Izključeno pa seveda ni, da pride nepričakovano do popolnega političnega preobrata. Kajti iz vsega se vidi, da postaja politična situacija od dneva do dneva bolj razburkana in da more nastati vihar, ki utegne naše politično življenje popolnoma preobrniti in povesti na popolnoma nova pota.

Povišanje davkov, — pa tudi železnice bodo dražje. Prva sekcija finančnega odbora v finančnem ministrstvu je pretresla 17. t. m. proračun državnih dohodkov. Na temelju zbranih podatkov o dohodkih je sekcija prišla do spoznanja, da se morajo povišati trošarine in takse za 90 milijonov. Dohodki državnih železnic se morajo povišati za 115 milijonov dinarjev.

Ostavka polkovnika. — Bela roka. Polkovnik Okanović, ki je bil eden izmed pomočnikov generala Zečevića in drugače vnet član Bele roke, je podal ostavko in prosil za umirovljenje. Vprašan, zakaj je to napravil, je odgovoril, da mu je to nemogoče povedati. On je častnik in hoče biti pokoren disciplini do konca. Še le ko bo izstopil iz službe, bo obelodanil s podpisom vse razloge, zakaj je bil primoran izstopiti iz službe nekaj mesecev prej, kot je dosegel polno penzijo. Izgleda, da je organizacija Bele roke precej zadeta in da njena moč ni več taka, kakor je bila po solunskem procesu in v začetku razvoja našega političnega življenja.

Zahteva, da se postavi bivši vojni minister pred sodišče. Na pondeljkovih seji skupščine je bila prečitana zahteva narodnih socialistov, socialnih demokratov, republikancev in Jugoslovanskega kluba, da se pokliče bivšega vojnega ministra generala Zečevića na odgovornost, ker je poklical v novembru 1921 vojaške novice v službo, ne da bi pripravil za nje vse potrebne. S svojim brezobzirnim in brezvestnim postopanjem je zakrivil, da je obolelo 5820 vojakov, od katerih je umrlo 299 večine na pljučnici. Obtožnica zahteva, da ga izroči parlament sodišču. Temu se upirajo radikali. Demokrati si sigurno ne bi pomišljali dolgo, ker so

stari Zečevići nasprotniki ako ne bi bili radikali izjavili, da bodo zahtevali izročitev Svetozarja Pribičevića radi afere s Hercigonjo, če demokrati izroče Zečevića. — Lepa banda, ti naši demokrati in radikali.

Svetovni pregled.

Češka.

12. t. m. se je ustanovil v Pragi »Internacionalni odbor socialističnih dijakov v Pragi.« Temu odboru pripadajo narodni socialisti, češki socialni demokratje, realisti in komunisti, kakor tudi one nemške dijače vsebujoča »Prosta zveza socialističnih akademikov nemških visokih šol v Pragi.« Prava zmes jezikov mora vladati v Podkarpatski Rusiji, ki pripada danes Češki. Kakor poročajo »Podkarpatsky listy« imajo trgovine v Užhorodu napise v sledečih jezikih: v češkem, slovaškem, nemškem, jidiš, v hebrejskem, madžarskem, ruskem in rusinskem jeziku.

Železniško ministrstvo je odredilo, da morajo izginiti z železničarskih uniform zvezde. Češki železničarji bodo od sedaj naprej nosili na uniformah samo kotač.

Avstrija.

je zopet enkrat brez denarja. Medtem ko o ameriskem posojilu ni sluha ne duha, nastajajo sedaj tudi s francoskim, angleškim in laškim posojilom težkoče. Angleško posojilo je sicer že prišlo na Dunaj, toda je dobro shranjeno pri angleškem kontrolorju avstrijskih financ Younyu. Francoskega posojila parlament še ni dovolil. Laška išče za posojilo nove garancije in zahteva zastavo vodnih sil.

Tako bo bolnik najbrže prej umrl, predno dospje zdravilo.

Italija.

Laška vojska je bila pretečeni teden v Tripolisu zopet enkrat pošteno tepena. Več posadk so ustaši ujeli. Čemu neki ne pošlje Laška fašistov v Tripolis.

Reka.

Na Reki ne more priti do miru. Fašisti plenijo stanovanja in pobijajo ne ljube ljudi po ulicah. Kakor javljajo listi se je obrnila naša vlada na Malo entento, da ona podvzame v Rimu koprake, da Laška proizvede rapalsko pogodbo.

Nemčija.

V glavnem odboru parlamenta je bila pri posvetovanju o letnem proračunu ministrstva notranjih zadev sprejeta od večinskih socialistov predlagana resolucija, da se državne uradnice v slučaju, da so postale matere nezakonske dece radi tega ne smejo odpustiti; tudi ne smejo priti radi tega v disciplinarno preiskavo, niti se jih ne sme v napredovanju zapostavljati.

Velikanski vpliv imajo na Nemškem delavske organizacije. Nemška vlada misli, po razmerah prisiljena, provesti prisilno posojilo. V to svrhu je poklicalo državno finančno ministrstvo predstava strokovnih organizacij, da se z njimi o tem posvetuje. Zastopnik svobodnih (socialnodem.) strokovnih organizacij — Tarnow je izvajal pri tem posvetovanju med drugim, da mora biti provedeno prisilno posojilo še v letu 1922. Obrestovanje ne sme biti večje kakor 3 odstotke. — Kedaj bomo v Jugoslaviji tako daleč, da se bo posvetovala vlada o najvažnejših državnih vprašanjih z delavci, kot z edinim slojem, kateremu je država res pri srcu. In ta sloj so tudi pri nas le delavci. Do sedaj je plačala Nemčija 248 milijonov zlatih mark vojne odškodnine ententi.

Danska.

Na Danskem bide delavstvo hud gospodarski boj. Del kapitalistov je zaprlo svoje tovarne in odpustilo delavstvo. To pa samo radi tega, ker je delavstvo zahtevalo izboljšanje gospodarskega položaja. Vlada je hotela posredovati med delavci in delodajalci, toda kapitalisti so odklonili vsako posredovanje. Kapitalisti so šli še dalje. Prisilili so tudi ona podjetja, v katerih ni bilo nobenega meznega gibanja, da so odpovedali svojim delavcem vse kolektivne pogodbe.

Anglija.

Na Angleškem je prišlo do resne vladne krize. Meščanske stranke, ki so

tvorile do sedaj vlado, so se med seboj hudo sprle. Napete razmere bi mogle rešiti le nove volitve. Novih volitev pa si ne želi nobena izmed meščanskih strank, ker se boje, da bi pri novih volitvah zmagala delavska stranka. Radi tega mislijo rešiti spor za enkrat tako, da odstopi Lloyd George.

Ogrska.

»Beczi Magyar Ujsag« javlja, da so podarili ogrski magnati bivšemu cesarju Karlu 2 milijona kron. Dalje se pogajajo z neko švicarsko banko, potom katere hočejo izročiti Karlovi družini še 80 milijonov kron. Magnati že vedo, da jim bo moralo ljudstvo ves denar desetkrat vrniti, ako postane Karl zopet ogrski kralj. Na ogrskem se bodo vršile volitve za parlament. Sedaj se bje hud volilni boj, v katerem igra vprašanje kralja veliko, če ne glavno vlogo.

Rusija.

Boljševiki so prišli baje na sled veliki zaroti socialnih revolucionarjev. Ljening je odredil proces, ki je obsodil veliko število socialnih revolucionarjev na smrt. Proti tej obsodbi so protestirali angleški socialisti in poslali protestno brzojavko v Moskvo. Češka socialna demokracija je pozvala češkega zunanega ministra, da on protestira v Moskvi proti boljševiškim nameram.

Amerika.

Amerika je dežela, iz katere se slišijo večkrat neverjetne stvari. Tako je nas iznenadila zadnje dni novica, da hoče Amerika res držati, kar je obljubila. Amerika je rekla, da bo zmanjšala število svojega vojaštva. Ko je Amerika izrekla to namero, so ji pritrjevale vse evropske države, in kajpada so tudi one trdile, da bodo zmanjšale število svojega vojaštva. »To je pravo zdravilo za zboljšanje današnjih razmer,« so vriskali evropski diplomati in politiki. Ali mislite, da so evropske države na to res zmanjšale število svojega vojaštva? Kaj še! Šle so in povečale so število svojega vojaštva. Iz Amerike pa je prišel glas, da je predsednik Harding kot najvišji poveljnik ameriške armade zavrnil željo generala Pershinga, ki je hotel imeti, da šteje ameriška armada 150.000 mož, ter odredil, da se naj skrči na 115.000 mož. Nadalje je odredil predsednik Harding, da se odpokličejo s 1. julijem 1922 vsa ameriška krdela, ki se nahajajo še na tujih tleh.

Južna Afrika.

Stavka in vstaja v Južni Afriki sta večinoma končana. V bojih je padlo okoli 8000 ljudi ter se je napravilo 100 milijonov zlatih frankov škode.

Poročila z dežele.

Laško, 20. marca 1922. Vabilo naredni občni zbor zadruge skupnih obrti sodnega okraja Laško, kateri se vrši v nedeljo dne 26. marca t. l. ob 2. uri v šoli v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obnega zbora. 2. Delovno poročilo načelstva. 3. Izprememba pravil. 4. Volitev odbora. 5. Sklepanje o določitvi vajeniških oprostitih in pomočniških preizkušnji. 6. Volitev prisodnikov v pomočniško preizkušnjo. 7. Izvolitev štirih delegatov v Zvezo obrtnih zadrug. 8. Volitev dveh računskih preglednikov. 9. Razni predlogi in sklepi. Tajnik: Miloš Rozin. Načelnik: Blaž Zupanc.

Šoštanj. Dne 11. t. m. se je vršil pri g. Kunstu občni zbor tukajšnje krajevne organizacije NSS, katerega se je udeležilo mnogo naših pristašev. Predsedoval mu je tovariš Štor. Izvoljeni so bili: tov. Kunst Ivan, predsednikom; Štor Franc, podpredsednikom; Novak Ivan, tajnikom; Pevnik Ivan, blagajnikom; odborniki so: Florjanc Ivan, Perovec Franjo, Grebenšek Franc, Ravljen Ivan, Lampret Josip in Kopusar Ivan. Po volitvah odbora je poročal tov. Štor, da je moral tov. deželno sodni svetnik Serneč nepričakovano oditi v Maribor. V prisrčnih besedah je slikal njegovo požrtvovalno delovanje za stranko. Navzoči so to težko izgubo z obžalovanjem vzeli na znanje. Tovariš Stanovšek predlaga, naj se sprejme za dolžnost vsakega člana organizacije, da ji pridobi najmanj enega novega člana, kar se z navdušenjem odobri. V imenu krajevne organizacije se izreče nato našima poslanca tov. Brandnerju in Deržiču najiskrenejša zaupnica. Zivahni občni zbor, ki se je po izčrpanem dnevnem redu razvil v razne debate, se je končal ob 9. večer.

Sv. Pavel pri Prebrodu. — Odbor Narodne socialne stranke naznanja, da se vrši občni zbor dne 9. aprila 1922 ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Ernest Marina po običajnem dnevnem redu. Po občnem zboru nam bosta tov. Zabkar in tov. Dobovišek podala kratko poročilo o strankinem delovanju. Vabijo se vsi tovariši in prijatelji Narodne socij. stranke k obilni udeležbi. Odbor.

Ptuj, 20. marca 1922. — V soboto, dne 11. t. m. priredilo je društvo »Männergessangsverein« v društvenem domu pevski večer. Udeležba je bila precejšnja in tudi Nemci iz Celja in Maribora niso izostali. To društvo prireja nekatere pevske večere le zgolj iz političnih namenov. Zloglasni Ornič je izdal temu društvu nekako diplomo, v kateri trdi, da je to predstraža germanov, toraj nemško politično društvo. Overovljen prepis te diplome je bil poslan, že pred več kot enim letom, pokrajinski vladi, s prošnjo, naj se da poučiti o prejšnjem in sedanem delovanju tega društva, ter ga razpusti. Do danes ni odgovora. — V nedeljo se je pa vsa ta družba zbrala v vinogradu usnarja P. P., kjer so rešetali enoten nastop vsch Nemcev pri bližajočih se volitvah.

Zatrjuje se, da so v tej družbi bili tudi nekateri »demokratje«, ki so hoteli reševati »napredno nevarnost«. Ako se jim bo to tam bolje posrečilo kot pri NSS je dvomljivo. Nemci imajo prav trde politične buče! In hočejo za župana gospoda P. P. — JDSarji tudi s petimi NSS »pristaši« ne bodo imeli stalnega haska. S pravimi narodnimi socialisti se pa o »koncentraciji naprednih sil« nočejo meniti, kar jasno pričča dejstvo, da se gospod Kukovec oziroma JDS ni obrnil na načelstvo NSS v tej zadevi. Le tako slepo lovijo neinteligentne, slabe značaje!

Pri tej priliki konstatiramo, da navzlic vsej gonji proti NSS in navzlic temu, da je letos članarina petkrat večja kot lani, ima krajevna organizacija več članov letos kot lani. O raznem bobnanju, ki se že celo leto čuje po JDSarskih listih, povemo popolnoma odkritosrčno, da je izstopilo iz stranke ne 60 ali 80 pristašev, temveč samo pet in to 3 davčni uradniki, 1 železniški uradnik in 1 trgovec, ki je moral radi nediscipline odločiti prej odborniško mesto v mestnem svetu. Značilno je, da si je neki uradnik naročil kar dva »Jutra«. To je gola resnica, ki ne potrebuje nikakih olepšavanj! Kako bodo JDSarji izmečtarili sedaj s svojimi zavezniki Nemci, ki so tudi Jugoslovani, je njih stvar. NSS ostane vedno narodno čista! S tem pojasnjeno in zaključujemo vpitje, ki ga je zagnalo JDSarsko časopisje pod firmo »financar« po zadnjem našem javnem shodu. Shod je bil najmanj tako dobro obiskan, kakor JDSarski nedeljo prej, le s to razliko, da je na JDS shodu tvorila socialistična opozicija 2/3 večine, medtem, ko je bilo na našem shodu vsega skupaj celih devet JDSarjev, od teh štirje odvetniki. Meritorno se ni spustil nihče od JDSarjev v debato, ker proti tako jasnim izvajanjem našega poslanca ne pomaga nikakoršno ugovarjanje. Glede »financarjeva« je omenil le državno upravo, proračun in dejstvo, da leže ob meji cele čete finančnih straž brez posla, ker so iste nadomestili »Wranglovci« ter nima minister na razpolago toliko denarja za transport, da bi te financerje spravil iz meje v notranjost, kjer bi jih živo potrebovali. Kritiziral je tudi njih novi pravilnik, ne pa službe finančnih kontrolnih organov. To je bilo vsem obiskovalcem shoda jasno in se le čudimo, da bi se dobil »financar«, ki tega ne bi razumel, posebno še, ker ravno financerji sami mnogokrat kritizirajo nepismenost srbskih tovarišev in svojo zmožnost povsem upravičeno povišujejo. Ako pa je bil na shodu res »financar« ki tega ni razumel, bil bi lahko zahteval pojasnila, ki bi ga bil tudi sigurno dobil. Prosto besedo dobili so tudi JDSarji, ljudje, ki našim pristašem na javnem shodu ne podele besede, zatorej bi bilo na mestu, da bi se bil priglasil za pojasnilo sotrpina naše »moderne« uprave. Konečno mora biti pa vsak uslužbenec danes že toliko izobražen, da prenese eventuelno malo kritiko glede svoje službe, če je bila kritika umestna.

K sklepu vabimo vse svoje tovariše na sestanke, ki se bo vršil v torek, dne 28. marca ob pol 20. uri v posebni sobi gostilne Wagrandel. Dnevni red: Poročilo delegatov iz strankinega obnega zbora in slučajnosti.

Guštanj. — Pri nas hodijo gotovi ljudje prav čudno pot. So nekateri, ki se še dandanes niso mogli sprijazniti z mislijo, da živimo v Jugoslaviji. Pri nas obstoja jeklarna. V tej jeklarni gospodarji neki naduti Nemeč Gatterer. Kot Nemeč mora sev v prvi vrsti protežirati Nemca; ne gre pa, da pri tem zapostavlja naše domačine. G. Gatterer se izdatno trudi izpodriniti nekega vrlega narodnjaka in na njegovo mesto postaviti bivšega »Volkswehrovca« Wiljema Tchassa. Poleg g. Gattererja imamo tu še precej njegovih somišljenikov, ki so najhujši naši nasprotniki, med temi se odlikuje gdč. Müllerjeva. Ta dična družba bo sčasoma popolnoma germanizirala podjetje. V zadnjem času se je pričelo trgovsko dopisovanje v nemškem jeziku itd. Mi se vsemu temu početju ne bi čudili, če bi bilo podjetje v privatnih rokah; ampak če pomislimo, da ima podjetje državnega nadzornika, pa res ne moremo molčati. Kaj pa g. dr. Obersnel, državni nadzornik dela, ali bode res prepustil podjetje svoji usodi in ne bo preprečil germanizacije? Izgleda, da ne. Poklicani, pogledajte v naš kot in prepričite, da ne pridemo zopet kot sužnji pod ošabne in ohole švabe!

Ziri. Hude pritožbe vam moramo poslati iz našega kota. Te obtožbe ležijo na tukajšnji obmejno stražo — na Wranglovce, ki tako nečloveško ravnaajo s prebivalstvom. Ker ne razumejo našega jezika in si ne dajo ničesar dopovedati, je naš kmet večkrat izpostavljen raznim šikanam in dogodili so se celo slučajji, da so naše ljudi pretepali. Za danes le toliko. Prihodnjič o tem zlu nekaj več. (Kakor se čuje, bodo Wranglovce odpoklicali. Vkljub temu le vpošljite vse pritožbe. Treba bo energično zaropotati, da se jih tem prej rešimo. Op. uredn.)

Viničarski shod v Pesnici. Narodno-socialna zveza, odnosno strokovna organizacija viničarjev v Mariboru, je sklicala za nedeljo 19. t. m. javen viničarski shod v Pesnici pri Mariboru. Shodu, ki je bil zelo dobro obiskan, je predsedoval viničar tov. Anton Vogrin. Kot poročevalec je nastopil predsednik viničarske organizacije tovariš Konrad Žnuderl, ki je v nad enournem stvarnem govoru pojasnil neznosno stanje viničarjev in nesramno izkoriščanje viničarja od strani mogočnih kmetov in vinogradnikov. S številkami je dokazal strašno bedo viničarjev in način, kako bi se tej bedi dalo odpraviti. Na zahtevo je povedal tudi imena gotovih ljudi, ki bedne viničarje izrabljajo, med njimi se lesketa tudi ime mariborskega škofa. Po poročilu tovariša Žnuderla je pozdravil zbrane viničarje tov. Kravos, tajnik NSZ iz Ljubljane, jim podal jasno sliko o potrebi viničarske organizacije in raztrebil krinkal nanovo snujočo se Samostojno viničarsko organizacijo, ki bi bila podrepnica Samostojne delavske unije v Ljubljani, katere namen ni, organizirati delavstvo in mu pomagati do zboljšanja bednega stanja, marveč da jih zaščitni veržnikom in špekulantom. Svaril je vse viničarje, da naj ne nasedejo tej hlapčevski uniji. Shodu je prisostvoval tudi nar. posl. SKS Mermolja v družbi dveh drugih veleposestnikov, ki sta oba nemčurja. Gospodu Mermolji ni dala žilica miru, da se ne bi priklasil k besedi. Stvarnega ni povedal ničesar in tudi nič dobrega za viničarje, zato ga pa viničarji tudi niso hoteli do kraja poslušati in so zahtevali — konec. Poslancu Mermolji je kaj stvarno odgovoril tov. Žnuderl in za njim tov. Kravos. Mermolja je dobil poštene lekcije in uvidel, da med viničarji za njega ni več mesta. Tov. Vogrin je h koncu še sam kot viničar podal sliko o bedi, ki jo tam čuti na lastnem hrbtu. Na predlog tov. Žnuderla je bila soglasno sprejeta resolucija, ki se je odposlala centralni vladi v Beograd in s katero se zahteva nujna od pomoč viničarjem. — S tem shodom so viničarji zopet pokazali, da jim je mnogo ležeče na tem, da se čimprej strnejo v eno močno falango pod okriljem NSZ, ki naj skupno nastopi v izboljšanje bednega stanja naših viničarjev. Ob tej priliki naj omenimo tudi g. Kerenciča, ki se je pokazal kot velikega prijatelja viničarjev s tem, da je pridno motil shod. Po shodu se je takoj izvolil pripravljalni odbor za občine Jarenina, Šentilj, Dobrenjo itd. Tovariši viničarji! Sedaj pa na delo! Vsi v močno organizacijo, vsi v boj proti izkoriščevalcem! Ljudem pa, ki vas skušajo vjeti v svoje kapitalistične mreže in ki vam pri tem prorokujejo vse dobro, kot na primer nar. posl. Mermolja, pa pokažite, da hočete biti neodvisni od njih. Z njimi napravite kot v Pesnici na shodu s posl. Mermoljo.

Tedenske novice.

(Kakšni tiči so demokrati.) Ljubljanski župan dr. Perič je povedal v javni seji občinskega sveta dne 14. t. m., koliko store naši demokrati za dobrobit Slovenije. Ko se je mudil v Beogradu, kjer je interveniral v raznih ministrstvih, je dobil vtis, da vlada namenu noče storiti potrebnih korakov, da bi nam olajšala življenske težave. — Minister dr. Žerjav je prostodušno izjavil, da ina glede ublažitve stanovanjske bede v Ljubljani svoj poseben nareči, ki ga pa ne bo uveljavil dotlej, dokler ne dobe v ljubljanskem občinskem svetu večine zopet demokrati. —

Prekrasen vzgled demokratske ne-sebične objektivnosti! V najkrajšem času mora priti do volitev. Zapomnite si dobro, koliko dobrega je storila demokratsko-radikalna vlada za ljudstvo in državo! Državo je diskreditirala pri državljanih samih, še bolj pa v inozemstvu: dokaz temu je stanje naše valute. Vse sloje razen veleveržnikov in bankokratov je upropastila. Pošteni trgovci že sami uvidevajo, da jih bo vladna nezmožnost in partizanstvo dovedlo drugega za drugim v konkurz. Ljudstvu primanjkuje najprimitivnejših življenskih potrebščin. Ali kaj to briga vlado! Samo da vlada, — ljudstvo naj pogine!

(Povišanje vseh davkov za 100 odstotkov.) Finančni odbor je te dni razpravljal o kritju deficita v državnem proračunu. Ker ni mogel iznajti nobenega novega davka — obdavčeno je namreč že prav vse razen zraka, kar pa še pride — predlaga odbor naj se zvišajo vsi obstoječi davki za 100 odstotkov. Ker je stvar tako najbolj komodna, bo predlog sigurno sprejet. Joj nam, pod tako vlado! — Toda, vidimo se pri volitvah!

(Kam dovede valutna špekulacija?) Finančna uprava je naročila v Švici niklasti 10 in 5 parski drobiž, ki naj bi jo stal 25.000 Din. Ker pa uprava ni plačala tega zneska takoj, češ vrednost dinarja bo zrasla, mora sedaj odšteti 75.000 Din. Država je torej pri tem oškodovana za 50.000 Din. Lepe špekulacije, kaj ne da! Zna pa, zna ta naša uprava! Ni čuda, da zvišuje neprestano davke.

(Zakaj je pričel izhajati »Delavski list«?) — »Delavski list«, ki ga izdajajo ljubljanski demokrati, skriti pod krinko SSDU (Slovenska strokovna delavska unija), je pričel izhajati iz potrebe, ki so jo ti gospodje začutili. — V Ljubljani so pri zadnjih občinskih volitvah izgubili paševanje na magistratu. Tega udarca pa niso mogli prenesti. Studirali so in poskušali vse ter na zadnje iztuhtali nov volilni red v občinske zastope, vladi pa diktirali, da ga jim odobri. Do tu je šlo vse gladko. Sedaj pa se je pričela skrb za glasove. Kje jih bodo dobili? — No in pogruntali so tudi to, ter ustanovili lastno delavsko organizacijo pod gorenjim imenom (po naše: SSDU = Smrtna Slutnja Demokratskih Ujed). V to organizacijo hočejo poloviti vse komuniste in nepoučeno delavstvo drugih strank v svrhu štafaže pri prihodnjih občinskih volitvah, da pridejo po njihovih hrbtih zopet na mestni magistrat in zavilhte nad neposlušnimi Ljubljanci svoj korobač. — »Delavski list«, ki je pričel ta mesec izhajati, je demokratski lim, s katerim hočejo demokrati loviti kaline. — Toda, ljudje božji, ki čujete na ime »demokrat«, vedite: Delavstvo je danes že tudi na takšni stopnji izobrazbe, da se takoj orientira in spozna svojo okolico. Bodite prepričani, da ne bo sreče, kljub vašim ogromnim denarnim zalogam, ki jih imate v te svrhe, ki pa ste ga nagrabili iz vladnih jasl, v katere se stekajo delavski žulji. Gospodje demokrati naj vedo, da je njihov trud zaman. — Delavstvo pojde magari v eno skupno fronto, samo da za vedno obračuna s svojim najhujšim sovražnikom demokratom, ki je edina naša nesreča in ovira na našem pohodu do svobode in blagostanja. Napovedujemo ta boj že danes, ki se naj vrši v znamenju najhujšega odpora za vse zlo, ki smo ga prejemali od sedaj od naše demokratsko-radikalne - kapitalistično - reakcionarne vlade, katero tvorijo tudi naši ljubljanski demokrati.

(Naši »švabi«.) Pod tem naslovom bomo odslej priporočali vsem svojim ljudem naše »švabe« in obenem pokazali njihovo delovanje med nami. Kot prvi naj pride na vrsto tovarnar *Kunc s svojo »Compagnie«*. Ta »švaba«, ki sesa kri iz naših delavk je pred časom odpuštil iz službe precejšnjo število delavk, ker so se hotele strokovno organizirati. Njemu na roko so šle vse naše »državotvorne« oblasti in mu pomagale vreči na cesto uboge delavke sredi najhujše zime. »Švaba« *Kunc* je s tem dobil korajžo, ker ga smatrajo za uglednega »državotvorca«, kateremu gredo vse oblasti na roko. Bog-kapital zmaguje in ž njim ljudska beda in švabski čifuti. Pa... teraj dalje. Kranjska in-

dustrijska družba, odnosno »Švabska ind. dr.« ima nastavljeno vse polno »hochschwabov«, ki spadajo tudi med najboljše ljudske prijatelje in ki so največji(!) prijatelji Slovencev. Med vsemi pa prviči prosluli *inženir Becker* na Dobravi. Ta mož ima posebno rad Slovence, ki so strokovno organizirani pri NSZ. Njemu na strani stoje vsi »sociji« med njimi pa glavni kolovodja — narodni odpadnik Štana. Ta dični gospod Becker je že pred časom bil v nasprotstvu z vsem, kar je dišalo po slovenskem. Da bi se mu ugodilo prav v vsem, bi bilo umestno razmišljati, če se ne bi dalo ustanoviti na Dobravi samostojne republike in postaviti silnega »hochdeutscherja« Beckerja za predsednika. Pa... teraj dalje. Prihodnjič pridejo drugi na vrsto, cel kup jih je. Živelj naši »državotvorci«!

(Društvo slovenskih leposlovcev) je objavilo v ljubljanskih listih izjavo kot nekako razsodbo o moji slovstveni zadevi zaradi Golijeve igre »Peterčkove poslednje sanje«. Društvo kakor ostalo javnost si usojam opozoriti na svoje »Dramske pogovore« v »Jugoslaviji« št. 30 in na svoje »Poslano« v istem listu št. 39. Nadaljno priobčevanje je uredništvo »Jugoslavije« odklonilo pod pritiskom vplivnejših oseb nego sem jaz. Ali kar tako na kratko z birokratično cokljo si vendar ne dam zamašiti ust. Zato bom svoje omenjene pogovore kot odgovore nadaljeval do konca v »Novi Pravdi«. Iz njih naj se poštena nepristranska javnost sama prepriča, kje sta resnica in pravica, in naj sama sodi. Fr. Rojec.

(Za nabavo 11 dvornih avtomobilov) je dovolil ministrski svet kredit v znesku 1.500.000 francoskih frankov. — Kje bodo neki dobili kritje?! Za bolnice, za javne nameščence vendar »nema para«.

(Z izplačili 20 odstotnih priznanc) najbrže ne bo nič. Ljudstvo je že na to pripravljeno, da ga bo naša famozna vlada, ki drži svojo besedo le tedaj, če se gre za nove davke, ofrnažila za prisilno posojilo. Toda to še ni najhujše. Naše dobro ljudstvo bo pretrpelo ta udarec. Drugače je z javnim mnenjem o urejenosti naših notranjih zadev v inozemstvu. Kdo naj zaupa takemu upniku, ki ni nikdar mož-beseda!

(Novi občinski davki v Ljubljani.) Na seji občinskega sveta dne 14. marca t. l. je bil sprejet davek: a) za poset gostilen po 10. zvečer 2 K; b) za poset kavaren po 11. uri ponoči 1 K od osebe. Dohodki tega davka gredo v ubožni sklad. Uvedejo se bloki za kontrolo. Po bloke morajo priti gostilničarji sami na magistrat in jih takoj plačati. Določijo se tudi kontrole po vseh lokalih. Za prestopke se določijo kazni od 500 do 50.000 K oziroma zapor od 100 K po en dan. Goljufije pa se naznanijo tudi državnemu pravdnistvu. c) davek na vse igre, za denar, kakor na karte, domino, biljard in balinanje (izvzet je šah) se določi za posamno osebo občinski davek po 8 K. Davek se pobira na enak način kakor gorenji.

(Utopljenec v Dravi.) Pri Ptujju so potegnili iz Drave truplo bivšega plačilnega natakarja v Götzovi restavraciji v Mariboru Iv. Rajharja, ki je najbrž izvršil samomor.

(Konec pograničnih čet.) Finančni odbor je sklenil, da se vsled neštehtih pritožb odpuste sedanje obmejne čete (Wranglovci) ter prevzamejo obmejno kontrolo zopet finančne kontrole.

(Ker niso označili cen) je bilo 17. tm. pred ljubljanskim okrajnim sodiščem obsojenih več trgovcev na 2000 kron globe, ali na 1 dan zopora.

(Pobeg blazneža.) Iz deželne blaznice na Studencu je dne 14. t. m. pobegnil 25-letni blaznež Karol Čampa. Po-bežnik je gologlav, obut v copate in oblečen v navadno obleko.

(Agramer Tagblatt) se je prekrstil v *Zagreber Tagblatt*. Kaj pa je z našima (*Marburger in Cillier Zeitung*)?

(Gradbena delavnost v Ljubljani.) Od leta 1919 pa do zime 1921 je bilo v pomeriju mesta Ljubljane zgrajeno 42 novih poslopj. Dva in dvajset novozgrajenih poslopj je že uporabljen, drugih dvajset pa se letos izroči svojemu namenu. Ker je vreme ugodno, se tudi letošnja gradbena sezona v kratkem prične.

(Poština za inozemstvo) se zviša s 1. aprilom za celih 100 odstotkov ter bo plačati za najlažje pismo 2 Din. za dopisnico pa 1 Din.

(Redka starost.) V ptujski hiralnici je te dni umrla 104 leta stara zasebnica Ana Novak, rojena v Murski Soboti.

(Smrtne obsodbe v Šibeniku.) Potratno sodišče v Šibeniku je dva tihotapca, ki sta lani zavratno umorila orožnika Smoljanoviča, obsodilo na smrt. Na smrt je bila obsojen tudi Antonija Pekas, ki je svojega moža, ko je lovil ribe sunila v morje ter ga tiščala v vodo, dokler se ni utopil.

(Predlog zakona o državnim službenicima) je natisnjen v slovenskem prevodu. Ljubljanski naročniki ga torej lahko pridejo iskat od 8-14 k Zvezi poštinskih organizacij, Sv. Jakoba trg, Virantova hiša, spodaj na levo. Dobe ga pa istotam tudi drugi, ki ga niso naročili. Zunanjim naročnikom ga takoj razpošljemo. — Zveza poštinskih organizacij.

(Romunska moka) je v Beogradu za 1 Din cenejša kot *banaska*. Trgovsko ministrstvo je prišlo baje do — prepričanja — da se je preveč te robe izvozilo in da so imeli korist od tega edino židje in izvozničarji. — Kaj pa tisti, ki so izdajali izvoznice?!

(Krematorij v Beogradu.) V Beogradu obstoja društvo »Oganj«, ki hoče zgraditi krematorij. Društvo se je obrnilo na reparacijsko komisijo v Nemčiji s prošnjo, da mu preskrbi vse priprave za sežiganje mrličev.

(Novo ogrevno sredstvo.) Rado Nipič v Mariboru je iznašel ogrevno sredstvo »toplodar«, katero ogreje vsak prostor brez peči in kurjave. Njegov izum bi pomenil velik prihranek na premogu in drvih. Nipič je dal svoj izum patentirati in bo menda v kratkem pričel z njegovo izrabo.

(V Ameriki je povodenj uničila) v državi Colorado jugoslovansko vas Pueblo. Uničeni so domovi, šole, cerkve in posestva. Potopilo se je tudi mnogo našega ljudstva. Prebivalci te vasi so bili večinoma delavci, ki so bili zaposleni v toplnicah.

(Zavezniki se prepirajo za nemško zlato.) Kakor se poroča, je prišlo na posvetovanjih do ostrih nasprotij med francoskim finančnim ministrom in finančnim ministri drugih zavezniških držav. Francija je presenetila svoje zaveznike z novimi zahtevami, ki stoje v nasprotju z določili sporazuma v Cannesu. Od prve nemške milijarde so dobili Francozi 140 milijonov, Anglija 500, Belgija 330 in Italija 30 milijonov.

(Izročitev nemških lokomotiv in železniških vozov.) Po versailski mirovni pogodbi mora Nemčija izročiti naši državi gotovo število lokomotiv in železniških vozov. Ministrstvo saobračaja, je dovolilo posebni kredit komisiji, da prevzame nemške lokomotive in vozove. Nemška država je že izgotovila za nas 800 vagonov, del teh je že pri nas, 350 vagonov pa čaka na meji, da se izvrše gotove carinske in tranzitne formalnosti med Avstrijo in našo državo. Kakor se pa čuje, se te formalnosti zavlačujejo že tako dolgo, da bo ostala polovica vagonov v zastavo zapadle ležarine v Avstriji.

(Glad v Rusiji.) V petrograjskih palačah in muzejih je vlada rekvirirala vse zlato in srebro. Množina teh predmetov znaša mnogo sto pudov. Za izkopiček teh zkladov hoče vlada kupiti živil ter jih razdeliti med ljudstvo. — Naše ljudstvo po Dalmaciji tudi strada, po Sloveniji pa bo v kratkem. In kaj počenja naša vlada? Milijone razmeče za luksurijsne opreme, gradi monumentalne stavbe, delavstvo pa pusti brez stanovanja in hrane.

(Konec pisemske znamke.) Že pred vojno so se delali često predlogi, da se mesto znak uvede samo žigosanje pisemskih pošiljk. Sedaj se delajo zopet tozadevni poskusi v Ameriki. V New Yorku in Filadelfiji so postavljeni v velikih trgovskih hišah posebni stroji, ki žigosajo pisma z rudečim žigom in jih obenem tubi štejejo. Če se bo ta manipulacija obnesla, bodo praktični Amerikanci znamke odpravili.

(Dr. Josip Tičar, Boj nalezljivim boleznim.) S 17 slikami in 4 tablami v trobarvnem tisku. (Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov X. zv.)

1922. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 158. — Cena Din 10, po pošti 75 para več. — V dobi, ko divjajo najrazličnejše nalezljive bolezni, ki so pomorile že na tisoče naših ljudi, smo knjige, kakršno je sedaj izdal dr. Tičar že zdavnaj pogrešali. Dr. Tičar pravi v predgovoru, da jo je spisal v *praktične svrhe*, kako ohraniti posameznike pred okuženjem, kako je treba ravnati okužencu, kako je negovati bolnika, ter se združeno bojevati proti razširjenju posameznih kužnih bolezni. Natančno opisal nastanek, razvoj, potek in zdravljenje 29 najbolj razširjenih nalezljivih bolezni (tífus, griža, davica, škrlatinka, koze, dušljivi kašelj, mumps, šen itd.) ter jim pridejal celo vrsto slik, med njimi 7 trobarvnih. Prepričani smo, da bo knjiga izvrstno služila in da zato ne sme manjkati v nobeni slov. družini. Knjigo je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Ultimatum samostojnežev. »Samostojni« so torej dali beograjski vladi ultimatum ili - ili. Če vlada ne ugoditi do 20. aprila se bo vlada zmanjšala za »samostojne« ministre. Ultimatum pa je poslan pod pogoji: do 20. aprila t. l. mora vlada izenačiti davke in izplačati 20% odtegljaj pri izmenjavi denarja. Tak ultimatum ima torej beograjska vlada in sedaj naj resno premisli kaj bo bolje. Nam se zdi, da ta »ultimatum« res ni tako resen in da bodo gospodje »samostojni« zopet zlezli pod klop. Ali ne?

Ptujski demokrati. »Ptujski list« poroča na dolgo in široko, kak sijajen shod so uprizorili demokrati v Ptuj ter hoče smešiti našega ptujskega voditelja Mikuletiča, ki jim je povedal v brk, kake vrste može da so. Obsoja na svoje pristaše kar sam z besedami, s katerimi sklepa poročilo: Na tem shodu je bilo zopet videti očitno, kje je stvarnost in treznost, kje pa plitvost in fraze.

Prošnja. Vse one naročnike, ki še niso poravnali naročnine, prosimo: da jo gotovo poravnajo do 1. apr. Ne pustite nas čakati in ne delajte nam stroškov in nepotrebnega dela. Vsak naročnik pa naj nam preskrbi vsaj dva nova naročnika in te naslove takoj javi upravi »Nove Pravde«, Ljubljana, Gradišče 7.

Iz stranke.

Bratje Čehi na našem zboru. Iz bratske Češke nam poročajo, da se med drugimi udeležijo našega zbora v imenu br. češke nar. soc. stranke narodni poslanec br. Emil Spátny in glavni tajnik br. Anton Šolc. Brate Čehi že vnaprej toplo pozdravljamo.

Vsem delegatom NSS. Načelstvo opozarja vse delegate, da se zborovanje v soboto 25. t. m. prične točno ob 10. uri dopoldne. Dolžnost vsakega

delegata je, da se točno in zanesljivo udeleži zbora. Pokažimo zunanjam gostom, da ljubimo točnost.

Družabni večer NSS. v Ljubljani. V soboto, dne 25. t. m. pridejo na naš strankin zbor delegati iz bratske Češke, iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Splita in iz cele Slovenije. Njim na čast priredi načelstvo stranke

družabni večer

v vseh prostorih Narodnega doma. Na družabnem večeru sodeluje bratski tamburaški zbor »Bratstva«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina prost, ker bo družabni večer res nekaj prijateljski in tovariški večer, pozivljamo vse ljubljanske tovariše, da se z družino vred udeležijo tega našega večera.

Tovariši v Prago. Naš zadnji oklic tovarišem, da naj se prigrasijo za Prago v dnevih, ko bodo bratje Čehi praznovali 25 letnico delovanja in obstoja stranke, ni ostal brezuspešen. Od vseh strani prihajajo poročila, da se bodo tovariši udeležili te bratske češke proslave. Nekaj krajevnih organizacij nam je že naznanilo tudi število delegatov, ki gredo v Prago. Tudi vseh ostalih organizacij dolžnost je, da čimprej javijo število delegatov. Tovariši, kdor le more, naj pohiti v Prago med brate Čehi!

Krajevna organizacija NSS za dvorski okraj je imela svoj občni zbor v soboto 18. t. m. Občnemu zboru, ki je bil dobro obiskan, je predsedoval tovariš Kozinc. O delovanju občinskih svetnikov NSS v občinskem svetu sta poročala tov. Rupnik in Tavčar. Tajnikovo poročilo je podal tajnik tovariš Kravos. Iz tajniškega poročila je bilo videti, da organizacija deluje in pridno napreduje. Tovariš Zupan je podal blagajniško poročilo, ki je bilo sprejeto z odobravanjem. Odboru in blagajniku nov tov. dr. Peterlina dal absolutorij, se je na predlog pregledovalca rač. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen sledeči novi odbor: predsednik Vladko Pelan, podpredsednik Rudolf Velepčič, odborniki: Dražil, Majdič, Kravos, Vrabec, Bizjak ml.; namestniki Rupnik in Kozinc in pregl. računov. tov. dr. Peterlin in Urbančič. Občni zbor je imenom načelstva NSS pozdravil podnačelnik tovariš R. Juvan, katerega so zborovalci burno pozdravili. Novemu odboru želimo mnogo uspeha pri delovanju.

Krajevne organizacije kot posamezne tovariše vnovič naprošamo, da naj po položnicah, glasečih se na ime stranke, pošiljajo edinole prispevke, določene za strankino blagajno. Pri vsakem vplačilu naj se naznači svrha, da moremo v knjigah pravilno knjižiti, ne glede na to, da nam poizvedovanja po svrhi vplačil povzročajo ogromne

stroške za poštno pristojbino in seveda tudi zamudo časa. Blagovolite predstojajoče uvaževati!

Krajevne organizacije se naprošajo, da čimprej ugrade tukajšnji okrožnici, s katero se jih je pozvalo, da vplačajo strankin davek za tekoče leto ter morebitne zaostanke za pretečeno leto. Tovariši! Na delo! Organizirajte pobiranje strankinih prispevkov! Uporabite vsako priliko za zbiranje prostovoljnih prispevkov po reku: »Kamen do kamna palača!« Apeliramo na vašo požrtvovalnost tudi v gmotnem oziru. Nabirajte redne in prostovoljne prispevke ter jih redno vplačujte potom poštnih položnic.

Mnogo krajevnih organizacij kot posamnih tovarišev je poleg strankinega davka še v zaostanku z vplačili v razpečevanje prevzetih strankinih znakov ter blokov za milijonski sklad par. Vse prizadete pozivljamo, da nam čimprej vpošljejo nabrane zneske za znake ter bloke za milijonski sklad par pa pri vsaki priliki razpečevajo med tovariši in somišljeniki! Znakov in blokov je še dovolj v zalogi, zahtevajte jih pri centrali!

Krajevna organizacija v Ptuj. Potom poštnih položnic nakazane zneske na račun obveznic ter strankinega davka prejeli! Hvala! Le tako naprej s pobiranjem podpisov na obveznice! Znesek 10 Din., ki ga je potom strankine položnice vplačal tov. L. v Ptuj za »Novo Pravdo«, smo preodkazali upravi lista.

Tov. Kapun — Slov. gradec. Blagovolite sporočiti svrhu potom položnice poslanega zneska 12 Din., da moremo pravilno knjižiti.

Odprto pismo.

Gospodu Juliju Fischerju, višj. ravnatelju moške kaznilnice Maribor.

Pozivljam Vas, da mi javno odgovorite na sledeča vprašanja: 1. Ali ste se res izrazili, da je uredništvo »Nove Pravde« dne 28. januarja t. l. izdalo g. Marko Pegana, kazn. nadpaznika kot pisca članka »Cez noč postal Slovenec«, ki je bil priobčen v »Novi Pravdi«? 2. Če ste se res tako izjavili, ali hočete doprinesiti dokaze za to izjavo, in če teh ne doprinesete, ali ste pripravljeni dati uredniku »Nove Pravde« javno zadoščenje? Če v roku osmih dni ne dobim Vašega zasebnega ali javnega odgovora, vas smatram za navadnega obrekovalca in lažnika, ki si drzne škodovati ljudstvu s svojo lažjo. — V Ljubljani, 22. marca 1922. Vladimir Kravos, glavni in odgovorni urednik »Nove Pravde«.

LISTNICA UREDNIŠTVA. Nekateri dopisniki pošiljajo dopise za »Novo Pravdo« na uredništvo »Jugoslavije«. — Opozarjamo jih, da nima naš list prav nikake zveze ali skupnosti z »Jugoslavijo« in da so vsi taki dopisi za naš list izgubljeni. — Zato prosimo vse sotrudnike in tovariše, da pošiljajo dopise za naš list samo na naslov: Uredništvo »Nove Pravde« v Ljubljani, Gradišče 7.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Glavni in odgovorni urednik: Vladimir Kravos, uradnik, Ljubljana.

Zepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, zlatino in srebrnino kupite najceneje pri tvrdki **IVAN PARIŽ, Ljubljana, Stari trg 20.**

F. P. ZAJEC, optik

Ljubljana

zaloga očal, žilpalcev, ur, zlatnine, srebrnine, itd.

J. FON

LJUBLJANA, Stari trg št. 6

špecerijska in delikatesna trgovina

priporoča svoje prvovrstne zaloge najfinejšega blaga. Razmeroma nizke cene. Solidna postrežba.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepletkano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj

pleskar in ličar

Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 6.

M. Kuštrin
Ljubljana.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obrobov iz tovarne »Walter Martiny«. Na razpolago je hidravlična stikalnica za montiranje polnogumijastih obrobov.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2. Telefon št. 588. Brzjavici: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20. Telefon št. 470.

Maribor, Jurčičeva ulica 9. Telefon št. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica št. 3.

Zaloga čevljev

lastnega izdelka

DRAGOTIN ROGLIČ, Koroška cesta 19, MARIBOR

komisijska zaloga pri Betki Lešnik. Gosposka ulica 14.

Delniška glavica:
K 20.000.000.—

Slovenska eskomptna banka

LJUBLJANA. Šelenburgova ulica št. 1.

Rezervni zakladi:
K 6.500.000.—

Telefoni št. 146, 458

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. Brzjavke: ESKOMPTNA

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu):

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon št. 40, 457 in št. 548

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.